

T.B.M.M.
HALKILARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 23453
Tarih : 10.01.2023

77121

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM içtüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.01.2023

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Gazetecilik medya üzerinde artan baskılar sebebi ile yapılması en zor mesleklerden biri haline gelmiştir. Halkın haber alma hakkı için ve hakikatin peşinde olan gazeteciler her gün gözaltına alınma, yargılanma ve tutuklanma tehdidi ile karşı karşıya kalmaktadır. 2022 yılında çıkarılan iktidarın “Dezenformasyon Yasası” olarak ifade ettiği aslında “Sansür Yasası” olan yasa ile bu baskı ve tehdit daha da yoğunlaşmıştır.

Haber yapmaya çalışan gazeteciler, polisler tarafından gerek sözlü gerekse fiziksel olarak taciz edilmekte ve şiddete uğramaktadır. Pek çok eylemde polis kitleyi kalkanların arasına alıp, basını dışarı çıkarmaya çalışarak gazetecilerin görüntü almalarını engellemekte ve halkın haber alma hakkının önünü kesmektedirler. Gazeteciler mesleklerini yaparken ters kelepçe ile gözaltına alınmaktadır.

3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nde yayımlanan Sınır Tanımayan Gazetecilerin (RSF) raporuna göre 2022 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre Türkiye, 180 ülke arasında 149. sırada yer almıştır.

Türkiye Gazeteciler Sendikasının raporuna göre 43 gazeteci ve medya çalışanı mesleğini yaptıklarını için cezaevinde bulunmaktadır.

Çağdaş Gazeteciler Derneği Medya İzleme Komisyonu “2022 Medya Raporu”na göre, 2022’de gazeteciler ve basın kuruluşlarına ilişkin en az 174 dava görüldü/duruşma yapılmıştır. Bu davalarda en az 263 gazeteci yargılanmış ve bazı gazeteciler birden çok davada hakim karşısına

çıkıştır. Davalarda en az 40 gazeteciye hapis ya da para cezası verilmiştir. Gazetecilere toplamda en az 92 yıl 11 ay 15 gün hapis, en az 317 bin 900 TL para cezası verilmiştir. Bir yıl boyunca en az 33 gazeteci tutuklanmış, en az 72 gazeteci gözaltına alınmış, 61 gazeteci işini yaparken engellenmiştir.

RTÜK bir yılda 13 TV kanalına 58 kez ceza vermiştir. Halk TV, Tele 1, KRT, Fox TV ve Flash Haber'e 54 kez ceza kesilirken; TGRT Haber, Beyaz TV, ATV, A Haber, Ülke TV, Kanal 7 ve TV24'e 3 kez cezai yaptırım uygulanmıştır. Beş TV kanalına verilen 54 cezanın toplam tutarı, 17 milyon 335 bin lira olurken; diğer sekiz TV kanalına verilen 4 cezanın toplamı 1 milyon 674 bin TL olmuştur.

Basının üzerinde kurulan baskı, iktidarın rejimini sağlamlaştırması için önemli bir adımdır. Ülkemizde basın emekçilerinin güvenceli ve güvenli bir ortamda çalışmaları sağlanmalıdır. Gazetecilerin sendikalı olmalarının önündeki engellerin kaldırıldığı ve yargılanma ve tutuklanma tehdidi ile mesleklerini icra etmedikleri bir çalışma ortamı sağlanmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Gazetecilerin mesleklerini yaparken karşılaştıkları engellerin giderilmesi için bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
2. 2022 yılında mesleklerini yaptıkları için kaç gazeteci yargılanmıştır? Bu yargılamaların kaçında hapis cezası ve para cezası kararları alınmıştır?
3. 2022 yılında kaç gazeteci tutuklanmıştır? Cezaevlerinde toplamda kaç gazeteci tutuklu olarak bulunmaktadır?
4. 2022 yılında kaç gazeteci gözaltına alınmıştır?
5. 2022 yılında sendikalı olduğu gerekçesi ile kaç gazeteci işten çıkarılmıştır?
6. Son bir yılda İletişim Başkanlığı'na basın kartı başvurusu reddedilen basın emekçisi sayısı kaçtır?
7. 2022 yılında basın kartı iptal edilen basın emekçisi sayısı kaçtır?
8. Gazetecilerin gözaltına alınması uluslararası gazetecilik normlarına ve basın özgürlüğüne aykırı değil midir?
9. Gazetecilere yönelik saldırılar halkın haber alma hakkına yönelik saldırılar olup talimatı verenler hakkında herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?

10. Son yıllarda özellikle sahada çalışan gazetecilerin görevlerini yerine getirirken can ve mal güvenliğınden yoksun ve üzerlerine uygulanan baskı ve şiddetin engellenmesi için herhangi bir talimatınız söz konusu mudur?